

CUVÂNT DE SALUT

*Consolidarea atractivității profesiei de judecător,
măsuri imediate și soluții sustenabile*

(Conferința CSM, 24 iulie 2026)

**Stimate domnule Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii,
Stimată doamnă Președintă a Comisiei juridice, numiri și imunități,
Stimate domnule Ministru al Justiției,
Stimați membri ai Consiliului Superior al Magistraturii,
Stimați judecători,
Distinși invitați,
Doamnelor și domnilor,**

Vă mulțumesc pentru invitația de a participa la această conferință națională, consacrată unei teme de importanță majoră pentru prezentul și viitorul justiției din Republica Moldova: consolidarea atractivității profesiei de judecător.

Tema conferinței privește una dintre condițiile esențiale ale existenței statului de drept: capacitatea statului de a garanta fiecărei persoane accesul la o justiție independentă, imparțială și efectivă. Într-un moment în care justiția traversează transformări profunde, suntem chemați să reflectăm cu luciditate asupra condițiilor în care magistratura poate deveni, pentru cei mai buni juriști, o opțiune profesională firească, demnă și durabilă.

În ultimii ani, discursul public despre justiție a fost dominat de astfel de subiecte precum, reformele, evaluările, restructurările instituționale și exigențele de integrare europeană. Aceste procese sunt necesare și trebuie continuate cu rigoare, consecvență și bună-credință. Nicio arhitectură normativă, oricât de coerentă ar fi, nu poate însă produce efectele așteptate în absența oamenilor calificați, integri și motivați să înfăptuiască justiția. A consolida atractivitatea profesiei de judecător nu înseamnă doar a ocupa funcțiile vacante. Înseamnă a crea un cadru în care magistratura să fie percepută drept o vocație publică de cel mai înalt rang, o carieră întemeiată pe merit și o responsabilitate asumată față de cetățean.

Marele jurist italian Piero Calamandrei afirma că „judecătorul este dreptul făcut viu”. Prin lucrările și discursurile sale, rămase celebre pentru profunzimea lor juridică și forța morală, el a subliniat că justiția nu poate

exista fără judecători independenți, curajoși și conștienți de responsabilitatea lor față de cetățeni. Puține formulări surprind mai fidel rolul magistratului într-un stat constituțional. Constituția și legea dobândesc efectivitate numai prin actul de justiție. Prin fiecare hotărâre, judecătorul conferă autoritate normei juridice și transformă protecția drepturilor fundamentale dintr-o promisiune constituțională într-o realitate juridică.

Nu este întâmplător faptul că Legea Supremă rezervă autorității judecătorești un loc distinct în arhitectura constituțională a statului. Constituția stabilește că justiția se înfăptuiește în numele legii și numai de instanțele judecătorești, iar independența judecătorilor constituie o garanție structurală a statului de drept. Aceste norme nu au un caracter pur organizatoric. Ele exprimă o opțiune fundamentală a ordinii constituționale: aceea că demnitatea persoanei, drepturile și libertățile sale pot fi apărute în mod efectiv numai de o justiție independentă, competentă și imparțială.

Din perspectiva Curții Constituționale, independența justiției nu reprezintă un privilegiu al judecătorului și nici o formă de autonomie corporativă. Ea constituie, înainte de toate, o garanție instituțională acordată fiecărei persoane că litigiul său va fi soluționat exclusiv în temeiul Constituției și al legii, în afara oricărei ingerințe, presiuni sau influențe nelegitime. În consecință, atunci când discutăm despre atractivitatea profesiei de judecător, discutăm despre capacitatea statului de a asigura efectiv una dintre garanțiile indispensabile ale protecției drepturilor fundamentale.

Importanța magistraturii depășește limitele sistemului judecătoresc. De calitatea actului de justiție depind încrederea cetățenilor în autoritatea dreptului, securitatea raporturilor juridice și funcționarea echilibrată a întregii societăți. Dezvoltarea economică, protecția investițiilor și previzibilitatea raporturilor dintre persoană și autoritățile publice presupun existența unei justiții independente, eficiente și coerente. Din acest motiv, atractivitatea profesiei de judecător nu este o preocupare internă a sistemului, ci o chestiune de interes public major.

Trebuie să valorificăm exigențele excepționale pe care le presupune această funcție. Judecătorului i se cer competență juridică, integritate, independență în gândire, echilibru și curaj moral. Uneori, cea mai dificilă hotărâre nu este aceea care implică cele mai sofisticate probleme de drept, ci aceea care trebuie pronunțată în pofida presiunilor, a conveniențelor momentului sau a

așteptărilor publice. În asemenea împrejurări se verifică nu doar tăria caracterului individual, ci și autenticitatea independenței judiciare.

Este incontestabil că atractivitatea profesiei este influențată de condițiile concrete în care aceasta se exercită. O salarizare adecvată responsabilității funcției, o infrastructură modernă, digitalizarea efectivă a instanțelor și un volum de muncă rezonabil nu sunt avantaje accesorii, ci premise ale independenței și ale unei justiții de calitate. Totuși, atractivitatea magistraturii nu poate fi edificată exclusiv prin măsuri materiale. Ea depinde în egală măsură de prestigiul funcției, de respectul instituțional acordat judecătorului, de stabilitatea carierei și, mai ales, de caracterul efectiv, nu pur declarativ, al garanțiilor de independență.

Prestigiul profesiei de judecător nu presupune lipsa criticii. Într-o societate democratică, hotărârile judecătorești pot fi analizate, contestate prin căile prevăzute de lege și discutate în mod deschis. Trebuie însă să facem o distincție clară între critica legitimă a unei hotărâri și atacurile îndreptate împotriva persoanei judecătorului. Intimidarea, discreditarea și presiunile publice nu pot deveni mijloace de influențare a actului de justiție.

Consolidarea atractivității profesiei presupune, prin urmare, o politică publică coerentă și multidimensională. Ea reclamă proceduri de selecție transparente și întemeiate pe merit, formare profesională continuă, garanții efective de independență și condiții instituționale care să permită exercitarea funcției la cele mai înalte standarde. În egală măsură, presupune reconstrucția prestigiului social al magistraturii și cultivarea unei culturi instituționale în care competența, responsabilitatea, integritatea și loialitatea față de valorile constituționale sunt nu doar proclamate, ci recunoscute și protejate în mod real.

Aceste obiective dobândesc o semnificație sporită în contextul parcursului european al Republicii Moldova. Consolidarea statului de drept reprezintă o condiție esențială a integrării europene, iar independența și eficiența justiției constituie indicatori ai maturității democratice a statului. Instituțiile nu își dobândesc însă autoritatea numai prin calitatea textelor normative, ci prin profesionalismul și integritatea oamenilor care le servesc. Din această perspectivă, investiția în profesia de judecător este o investiție în capacitatea Republicii Moldova de a se consolida și de a se afirma ca stat european, democratic și întemeiat pe supremația dreptului.

Provocarea noastră comună nu se reduce la ocuparea funcțiilor vacante din sistemul judecătoresc. Ea constă în edificarea unei magistraturi capabile să atragă juriști de valoare, să îi convingă să rămână în sistem și să le ofere condițiile necesare pentru a-și exercita misiunea cu independență, demnitate și responsabilitate. Soluțiile imediate sunt indispensabile, dar ele trebuie integrate într-o viziune durabilă, care să depășească logica intervențiilor fragmentare. Sunt convinsă că dezbaterile acestei conferințe vor contribui la formularea unor opțiuni concrete și sustenabile, capabile să transforme această exigență instituțională într-o realitate.

Doamnelor și domnilor,

O justiție puternică nu se construiește numai prin legi bine redactate și instituții corect organizate. Ea se construiește prin judecători competenți, integri și independenți, care dau viață legilor și transformă autoritatea dreptului într-o garanție concretă pentru fiecare persoană.

Consolidarea atractivității profesiei de judecător este, așadar, mai mult decât un obiectiv de politică publică. Este o responsabilitate constituțională a statului și o investiție în libertatea persoanei, în securitatea raporturilor juridice și în viitorul democratic al Republicii Moldova.

Vă doresc dezbateri substanțiale și rezultate concrete, care să poată fi transformate în măsuri coerente și sustenabile.

Vă mulțumesc!